

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΜΑΡΑΣΛΗΣ

ΠΑΝΙΩΣ Ἕλληνα ἐν τῇ ξένῃ κατέσχε τοσοῦτον διαπρεπῆ πολιτικὴν τε καὶ κοινωνικὴν θέσιν, ὅσον ὁ ὑφ' ἡμῶν σήμερον βιογραφούμενος καὶ προσωπογραφούμενος διαπρεπῆς ὁμογενῆς κ. **Γρηγόριος Μαρασλῆς**.

Τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ ἡ Ἐθνικὴ φιλοτιμία, πάνυ δικαίως ἐπὶ τούτῳ διαθροῦνται, ὅταν ἀναλογισθῇ τις μάλιστα, ὅτι οὐχὶ διὰ τοῦ χρημάτων τόσον, ὅσον διὰ τοῦ πνεύματος, ἀνήχθη εἰς οἷαν περιορῆσθαι ἴσταιται σήμερον ὁ κ. **Γρηγόριος Μαρασλῆς**.

Τὰ ὑπέροχα προσωπικά του προτερήματα, τῶν ἀρετῶν του ὁ κόσμος, τοῦ νοῦ του τὸ φῶς, τῆς ψυχῆς του ὁ θησαυρός, ἰδοὺ τὰ βάθρα ἐπὶ τῶν ὁποίων, στηρικθεὶς, ἀνῆλθεν ἀπὸ ἀπλοῦς ἀστός, καὶ ἀπλοῦστερος ἔτι Ἕλληνα πολίτης, εἰς δῆμαρχον

μῆς μεγάλης καὶ ἐμπορικῆς τόσον πόλεως τῆς ἀχανοῦς αὐτοκρατορίας, εἰς μυστικοσύμβουλον τοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν, εἰς κλειδοῦχον τῆς Ρωστικῆς αὐλῆς, εἰς μεγαλόσταυρον διπλοῦν, καὶ εἰς συνεργάτην ἄμεσον τῆς συντελουμένης ἤδη ἐκπολιτιστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ μεγάλου ἐκείνου καὶ πολυδαίδαλου ἔθνους.

Ἄλλ' ὅ,τι ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ἐκ τῆς ζωῆς του, δὲν εἶνε βεβαίως αἱ ὑπηρεσίαι, ἃς θέσει καὶ ψῦσει παρέχει εἰς τὴν ἰσχυρὰν τοῦ βορρᾶ αὐτοκρατορίαν, ὅσον τὰ φιλογενῆ καὶ σπάνια αἰσθήματα, τὰ ἐκδηλούμενα ἐκάστοτε, πολὺ συχνὰ μάλιστα, παρὰ τοῦ ἀνδρός, καὶ ἀποβλέποντα τὴν ἀληθινὴν μητέρα τοῦ **Γρηγορίου Μαρασλῆ**, τὴν κοινὴν πατρίδα Ἑλλάδα. Καὶ ἐνῶ τὸ τοιοῦτον ἐνδιαφέρει ἡμᾶς περισσότερον, πόθεν νὰ κατάρξῃ τις καὶ ποῦ νὰ τερματίσῃ τὴν ἀτελεῦστητον σειρὰν τῶν εὐεργεσιῶν καὶ ἐκδουλεύσεων, μὲ τὰς ὁποίας ἐπλήρωσε καὶ πληρῶνει πάντοτε ὁ εὐγενῆς ἀνὴρ τὸν ἀγραπτον καὶ ἀνεπίδλητον ἀλλὰ ἱερὸν καὶ πολῦτιμον πρὸς τὴν Πατρίδα φῶρον;

Ἄντι πάσης ἀναγραφῆς οἰουδήποτε κοσμικοῦ ἐπιπέδου, ἀντι

πάσης κατατάξεως και ταξιδιότησεως τούτων και εκείνων, ἀντί φόβου εύγνωμοσύνην και πλημμύρας χαρίτων, θά ήρκει νά ἀφιερώση τις σελίδας λευκάς, ἀψόγους, έντελώς αἰθερίας, παλλεύκους εἰς τόν ἐθνικόν ευεργέτην, τās όποιās μόνον νά τιμηθῆ διὰ τοῦ ὀνόματός του, και οὕτω πως νά παρουσιάσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τελείαν τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου χορηγοῦ και τοῦ μεγάλου πατριώτου.

Ἄλλὰ δυστυχῶς ἢ εύτυχῶς, τοιοῦτον εἶδος τιμῆς δὲν ἐνεκαινίσθη ἀκόμη — ἢ ἀγραφος νά εἰπωμεν οὕτω βιογραφία — και ἡ χεῖρ μας εύθαρσῶς τώρα χαράσσει τās γραμμάς αὐτάς, ὅπως παρουσιάσωμεν τόν βίον τοῦ ἀνδρός, ὅσον τὸ δυνατόν ἀπόμπως και ἀνευ κόμπου και ποιητικῆς ἐξάρσεως.

Τὸ Ἐθνικὸν ἔργον τοῦ κ. **Γρηγορίου Μαρασλῆ**, δὲν δύναται νά περιορισθῆ εἰς ὅσαδῆποτε σελίδας τῆς «**Ποικίλης Σποῆς**», ὅσαδῆποτε και ἂν ἀποφασίσωμεν νά διαθέσωμεν· εἶνε ἔργον ἠθικὸν και ὕλικόν ἐν συνδυασμῷ πάντοτε συνυπάρξαν και συναποκομίδαν τοὺς ἐκλεκτοτέρους καρπούς.

Πᾶσα ἀπόπειρα χωρισμοῦ τοῦ ἔργου του και ἰδιαιτέρας ἐκάστου τῶν μερῶν ἀναλύσεως, ἤθελεν εἰσθαι μέγα ἀδικημα πρὸς τὴν ὁλότητα και τὸ ἀδιαχώρητον, χάρις εἰς τὰ ὁποῖα ἢ φυσιογνωμία τοῦ ἀνδρός ἐξιδανικεῖται και πληροῦται αἰγλης και μεγαλείου.

Ὡς Δήμαρχος και Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Ὀδησῶν παροικίας, ὁ κ. **Γρηγόριος Μαρασλῆς**, πῶσας και ὁποῖας δὲν παρέσχεν ὕλικās και ἠθικās ἐκδουλεύσεις εἰς τε τὴν κοινότητα, ὡς ἀφηρημένην ἔννοιαν και εἰς τὰ κατ' ἄτομα αὐτῆς μέλη;

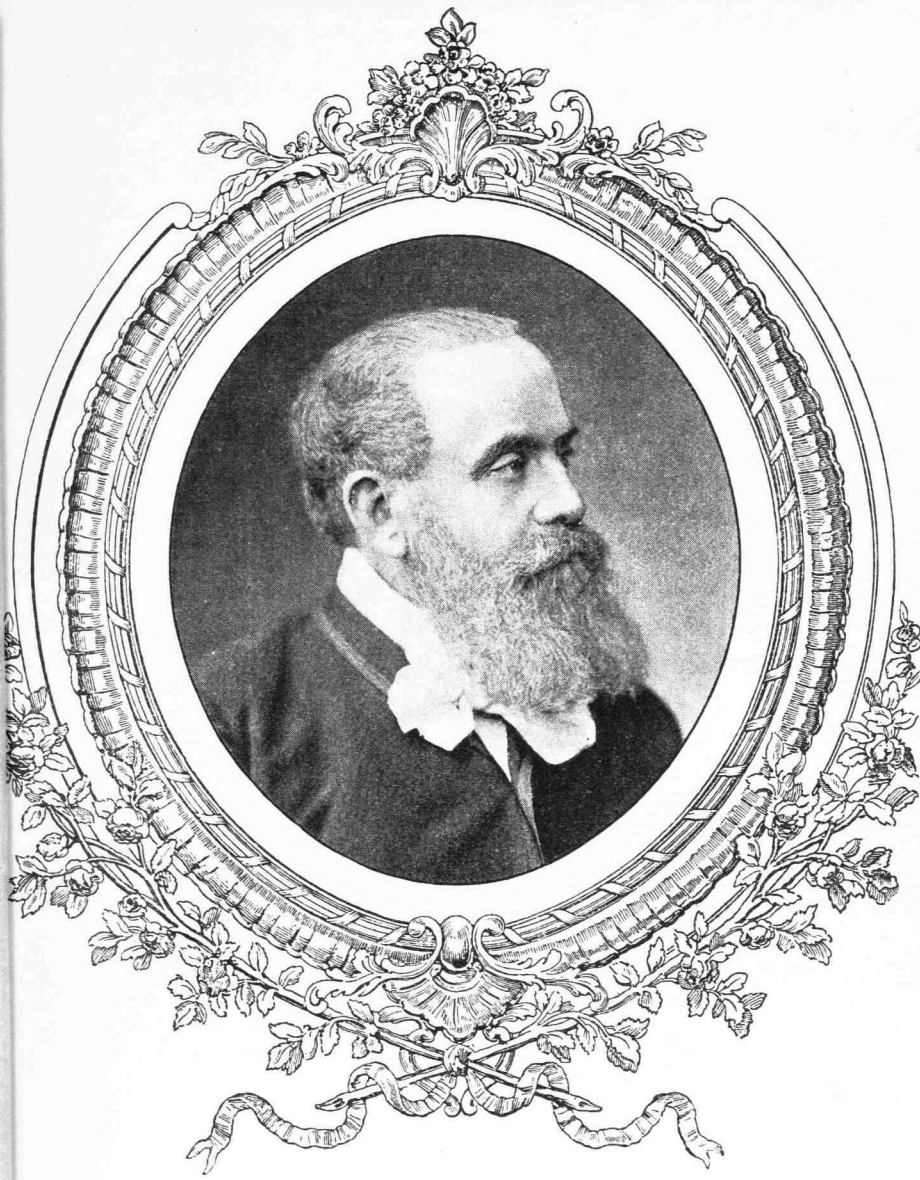
Τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐν Ὀδησῶν, Αὐτὸς ἴδρυνε και ἐπροοικίδε. Κοινωφελῆ ἰδρύματα και Μουσεῖον και Βιβλιοθήκην και Νοσοκομεῖον και Ἐκκλησίαν — Ἑλληνικὰ πάντα — Αὐτὸς ὠκοδόμησε, προστήριζων και ἀρωγὸς πάντοτε εἰς τοὺς πάντας προστρέχων, και ὑποστηρίζων και βοηθῶν και ἀναβαρρύνων και ἀναδεικνύων Αὐτὸς εἰς ἀριστοτέλειαν τέχνης ἀπθανάτισε μαρμάρινον τὸν ἀληθῆ μάρτυρα τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας — τὸν κατ' ἔξοχὴν Πατριάρχην — προωρισμένον νά κοσμήσῃ τὴν γενέτειραν τοῦ μεγάλου πρωτομάρτυρος.

Αὐτὸς διὰ τῆς «**Βιβλιοθήκης Μαρασλῆ**» διαδίδει εἰς πάντα κλάδον τοῦ ἐπιστητοῦ τὰ φῶτα τῆς ξένης σοφίας, εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν μεταφερόμενα, προσκομίζων οὕτω μέγα τὸ ὄφελος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν.

Ἡ παρ' ἡμῶν νῦν ἐκδοσις τῆς **Μαρασλείου Βιβλιοθήκης** προωρίζεται νά σημειώσῃ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ἐν μέγα ὀπωσδῆποτε γεγονός, προσκομίζων περιφανῆ μὲν τιμὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φιλογένειαν, ἀθρόον δὲ τὸ ὄφελος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν. Διὰ τῆς **Βιβλιοθήκης Μαρασλῆ** διαδοθήσονται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν σπουδαιότατα ξένα ἐπιστημονικὰ Συγγράμματα, ἀναγόμενα εἰς πάντα κλάδον τῆς μαθῆσεως, ἐπιτευχθήσεται δὲ ἢ μετοχέτευσις εἰς τὴν διψῶσαν γνώσεως Ἑλληνικὴν Κοινωνίαν, τῆς σοφίας τῆς Δύσεως, ἢς τὰ ἀδρὰ νάματα μόνας μέχρι τοῦδε τās περιορισμένας σχετικῶς τάξεις τῶν γλωσσομαθῶν προνομιακῶς ἐπυχογέτον. Τὸ μέγα τοῦτο διαμορφωτικὸν ἔργον, ἐνέχει ὑψίστην ἐθνικὴν σημασίαν εἰς τὴν ἐν γένει πνευματικὴν ἀνάπτυξιν και ἐπιστημονικὴν ἐπίρρῳσιν τῆς Πατρίδος ἡμῶν, και διὰ τοῦτο δικαιοματικῶς ὁ περιβλεπτός ἐν Ὀδησῶν ὁμογενὴς κ. **Γρηγόριος Μαρασλῆς**, διὰ τῆς μεγάλης πρὸς τὸ Ἔθνος φιλολογικῆς δωρεᾶς του, πρὸς τās ἄλλας παντοίας περιφανεῖς ευεργεσίας του, ἐχάραξε δι' αὐτοῦ τὸ τετιμημένον ὄνομά του εἰς τās δέλτους τῆς Ἐθνικῆς εύγνωμοσύνης, παρὰ τὸ περιλαμπρὸν ὄνομα τῶν Ζωσιμάδων και ἄλλων μεγατίμων ευεργετῶν τοῦ Γένους.

Αὐτὸς τέλος κατὰ τās ἀτυχεῖς προσφάτους ἡμέρας τῆς Ἐθνικῆς μας συμφορᾶς, οὐκ ὀλίγα ἐνταῦθα διέθεσε χρηματικὰ ποσά, πρὸς διανομὴν και περιθάλψιν, τίς οἶδε, μὲ ποσὰ δάκρυα πόνου και ὀδύνης συκρασμένα...

Ἄλλ' ὡς προλαβόντες ἀνεφέραμεν, τίς δύναται τὴν ψυχὴν τοῦ

Κ. Μαρασλῆς.

ἄνδρὸς νὰ ἀναμετρήσῃ καὶ ὑπολογίσῃ, ὥστε ἐξ αὐτοῦ νὰ συναγάγῃ τὰ ἀποτελέσματα μεγάλων καὶ ἀνυπολογίστων ὀφελειῶν, ὧν ἐγένετο ἀπὸ τοῦ ἀσφαλοῦς πρόξενος ὁ κ. Γρηγόριος Μαρασλῆς;

Εἶμεθα βεβαίωτατοι, ὅτι τὸ ἠθικὸν τοῦ ἀνδρὸς δὲν τὸ ἐξαίρουν, οὔτε αἱ Βιβλιοθῆκαι, οὔτε τὰ Σχολεῖα, οὔτε οἱ μαρμάρινοι ἀνδριάντες, οὔτε αἱ χρηματικαὶ προσφοραὶ, οὔτε τὰ μεγάλα ἀξιώματα, ἃ

κατέσχε και κατέχει, οὔτε οἱ μεγαλόσταιροι, οὔτε οἱ τίτλοι, τόσον, ὅσον ἢ ὑπολανθάνουσα μέσα εἰς τοιοῦτον ἄνδρα, ἀγγελικὴ ψυχὴ, ἦτις, τίς γνωρίζει, διὰ ποίας ἄλλας μυστικὰς χάριτας γαλνιῶσα και θεία, τοῦ ἐξευγενίζει τόσον τὸ μαγευτικὸν κάλλος τῆς προδουτικῆς του πλέον μορφῆς!...

* *

Τοιοῦτος ὁ διαπρεπὴς Ἕλληνας, ὃν ἐν ἐλαχίσταις γραμμαῖς ἐπεχειρήσαμεν νὰ σκιαγραφῆσωμεν μᾶλλον και ὄχι νὰ βιογραφῆσωμεν, τοιοῦτος ὁ μεγαλόκαρδος προστάτης παντὸς Ἐθνικοῦ και χρησίου ἔργου κ. **Γρηγόριος Μαραῶλης**, ὃν πάντες, ἐν Ὀδησσῶ σήμερον, ἀποβλέποντες εἰς τὸ εὐκλεὲς διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἰδέαν πατρικὸν ὄνομά του, οὔτινος ἀίδιον μνημεῖον ἴσταται ἀκόμη ἐν τινι τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν τῆς πολυανθρώπου μεγαλοπόλεως τοῦ Ῥωσσοῦ Ἐθνους, περιβάλλουσι διὰ τῆς βαθυτέρας τιμῆς.

Τέλειος ὡς ἄνθρωπος, τέλειος ὡς χαρακτήρ, τέλειος ὡς πολίτης, τέλειος ὡς δημόσιος ἀνὴρ, τέλειος ὡς πατριώτης.

Μέγας ἐν τῇ φιλογενεῖᾳ του — εἰς ἐποχὴν μάλιστα καθ' ἣν ἐλπίδες και ὄνειρα ἔθνικὰ, διεψεύσθησαν ἄλλοθεν πικρῶς, αἱ δὲ περιστάσεις μορφῶσιν ὁσημέραι τὴν πεποιθῆσιν, ὅτι παρ' ἡμῖν ἡ φιλοπατρία μόνον εἰς λόγους πλειοδοτεῖ, μὴ γινώσκουσα πραγματικὰς θυσίας. — Μέγας ὁ ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἔρωσ του.

Ἡ μεγάλη του καρδιά ἀνεξερευνητος και πλήρης ἀγαθότητος, ὡς καρδιά παιδίου.

Ἡ μορφή του — ἀνερίδατέ τὴν διὰ νὰ τὴν ἀποθαυμάσῃτε — ἀποτυπωθεῖσα ἐκ μιᾶς τελευταίας φωτογραφίας τοῦ ἀνδρός, τόσον λαμπρά, ἐν τῇ εἰκόνι, δι' ἧς στολίζομεν τὸ Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον, ἀναπαριστᾷ ὅσον τὸ δυνατόν πιστότερον, τὸ ἀρχαιοπρεπὲς κάλλος τῆς ὥραιας φύσιογενείας του.

Ἡ «Ποικίλη Σκοᾶ» ἰδιαιτάτην αἰσθάνεται συγκίνησιν ἐπὶ τῇ δημοσιεύσει τῶν τε σημειώσεων αὐτῶν και τῆς περικαλλοῦς εἰκόνας τοῦ κ. **Γρηγορίου Μαραῶλη**.

Μέσα εἰς τὴν αἵματοβαφῆν — δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν — πινακοθήκην μας, μὲ τὴν ὁποίαν σκληρὰ Μοῖρα μᾶς ἐπεψύλασσε νὰ χαρητῆσωμεν τὴν ἀνατολὴν τοῦ 1898, μέσα εἰς τὴν στείρωσιν μεγάλων πατριωτῶν, τὴν ὁποίαν ἡ ἰδία σκληρὰ Μοῖρα μᾶς παρούσασεν εἰς τοὺς ἐκπλήκτους και δακρυδρέκτους μας ὀφθαλμούς, ἡ εἰκὼν τοῦ κ. **Γρηγορίου Μαραῶλη** και αἱ ἀτελεῖς βιογραφικαὶ μας περὶ αὐτοῦ σημειώσεις, ἀποτελοῦσι δι' ἡμᾶς μεγάλων ἀνακούφισιν και κρυφῆν παρηγορίαν.

Ἀναγνώσατε καλῶς τὰς γραμμὰς αὐτάς, σεῖς οἱ ὀπωδῆποτε πλουτίσαντες ἐν τε τῇ ἐλευθέρᾳ και δούλῃ Ἑλλάδι, κύριοι, οἱ ἐπαγγελλόμενοι τοὺς πατριώτας και τοὺς ἔθνικοὺς ἄνδρας. Οἱ τίτλοι σας εἶνε ἐπίχρῃσοι και ψευδεῖς. Πατριῶται δὲ λέγονται οἱ ἐξαγγέλλοντες εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου διὰ σαλπίγγων τὰς εὐεργεσίας των — ὑπόπτους πάντοτε —, ἀλλ' οἱ ἐργαζόμενοι ὡς ὁ **Γρηγόριος Μαραῶλης**.

Ἀναγνώσατε τὰς γραμμὰς αὐτάς καλῶς σεῖς, οἱ ὀπωδῆποτε πολιτευόμενοι ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, οἱ ἐπαγγελλόμενοι τοὺς σκαπανεῖς και τοὺς ἀναμορφωτάς τῆς πολιτείας, διὰ ν' ἀποκομίσῃτε ἐκ τῆς μελέτης αὐτῶν, ὑπέροχα ὑποδείγματα καλαισθησίας και φιλοπατρίδος πρωτοβουλίας.

Αἱ ἐπαγγελίαι σας εἶνε ψευδεῖς και ἐπίχρῃσοι. Πολιτικοὶ δὲν λέγονται οἱ ἐξαπατῶντες τὸν εὐπάτητον ὄχλον, και ἐμπαιζόντες αὐτὸν και ὀδηγοῦντες αὐτὸν εἰς τὴν καταστροφὴν και τὸν ὄλεθρον, ἀλλ' οἱ ἐργαζόμενοι ὡς ὁ **Γρηγόριος Μαραῶλης**, ὁ μεταβαλὼν εἰς μίαν δεκαετίαν τὴν Ὀδησσὸν ἀπὸ ἀσσημον και βρωμερὸν κοσμομάζωμα, εἰς Ἐὐρωπαϊκὴν πόλιν ὠραιότητος και πλούτου.